

„Rekonstrukce nevznikala snadno, radost mám snad jen z okamžiku rozhodnutí, že do toho jdeme,“

vedl v rozhovoru pro časopis All for Power Ing. Aleš Seitz, generální ředitel a předseda představenstva Teplárna Strakonice, a.s.

Aleš Seitz (narozen 1948)

Po vystudování SPŠ Elektro v Plzni v r. 1967 absolvoval vysokou školu elektrotechnickou v Plzni, obor: Silnoproudá elektrotechnika (1967-1972). V letech 1972-74 pracoval na Vodních elektrárnách – Elektrárna Slapy. Od r. 1974-1994 postupně vykonával funkce vedoucího elektro, MaR, hlavní inženýr údržby v JČE Teplárna Strakonice. Od r. 1994 až doposud je generálním ředitelem a předsedou představenstva Teplárny Strakonice, a.s. Mezi záliby Aleše Seize patří cyklistika, běhky, cestování, povolání a dobrá zábava

Pane řediteli, rekonstrukce prvního kotle vaší teplárny je v plném proudu, jaké zatím máte z průběhu akce pocity?

Pokud se na to podívám od okamžiku vzniku podnikatelského záměru, pak z celého procesu mám spíše negativní pocity. A to jak z doby příprav, tak hlavně pak průběhu výběrového řízení a nakonec finálního neodůvodnitelného nepřiznání slíbené dotace v plné výši a ztráta 30 milionů korun. Jediné pozitivum celého procesu spatřuji v tom, že jsme se dokázali rozhodnout, že do akce jdeme. V kontextu toho, co nás čeká, jsme se rozhodli, naštěstí pro nás, včas.

Jak jste zatím spokojen s průběhem modernizace kotlů, s prací Subdodavatelů?

Z pozice investora se k práci subdodavatelů nemohu vyjadřovat. Kotel K1 bude zrcadlovým obrazem právě budovaného kotle K2. Pokud bude správně fungovat, nevidím třeba právě proto důvod, proč by se měli stávající subdodavatelé u realizace kotle K1 měnit. Vše je ale plně v kompetenci generálního dodavatele – společnosti Tenza.

Můžete Vy jako investor významně zasahovat do výběru subdodavatelů?

Do výběru generálního dodavatele jsme zasáhnout nemohli vůbec. Museli jsme se totiž plně řídit zákonem o veřejných zakázkách. Zde z 60 % rozhoduje o vítězi cena.

Co si o tom myslíte, o tomto kritériu?

Jde o tragické pravidlo. V rámci projektů v oblasti energetiky jde totiž proti sobě snaha o dosažení vysoké účinnosti, kdy jsme nuceni jít do volby nejlepších dostupných technologií, kontrastuje se snahou dosáhnout co nejnižší cenu.

Dobře a do výběru subdodavatelů zasahovat můžete?

To je jiná věc. Schvalovali jsme každého subdodavatele Tenzy, měli jsme vždy právo posledního rozhodnutí. Nemáme ale právo následně zasahovat do vztahů generální dodavatel/subdodavatel. Největší pákou na generálního dodavatele je dobře sepsaná smlouva. Pokud nebudou na kotli K2 dosaženy všechny potřebné parametry odsíření, snížení NO_x a podobně, pak kotel K1 neodstavíme.

Na druhou stranu je docela nestandardní, když investor takto zásadně zasahuje do výběru subdodavatelů.

To ano, ale například v oblasti armatur máme určité dlouhodobě ověřené kvalitativní požadavky, máme zavedený systém armatur pro páru. Proto jsme požadovali, aby nové armatury byly podobného typu. Víte, na trhu jsou totiž armatury kvalitní a nekvalitní, výrobci se snaží dostat se na co nejnižší cenu. Museli jsme si to pohlídat.

Jsmo zase u základního kritéria... V rámci veřejných zakázek však hraje právě ta cena největší význam.

Ano, ze 100 bodů je celých 60 bodů za cenu. Zbývající kritéria jsou technologická a technická, naštěstí alespoň tolik.

Chápu to dobře, že jste nebyli při posuzování komplexní kvality dodávek dogmatictí?

Jednání byla mnohdy dlouhá, náročná. Ale pokud nás Tenza například přesvědčila, že jeden výrobce je vhodnější než třeba tradiční, dali jsme na jejich doporučení. To se týkalo například technologií firmy Alstom, které nahradily tradičně používané technologie ZVV Milevsko.

Pokud vím, výběrové řízení se nevyvíjelo moc hladce...

Výběrové řízení resp. žádost o dotaci se vyvíjelo relativně dobře do okamžiku, kdy jsme v roce 2010 předali (po předchozích opravách námitek)

všechny podklady na SFŽP. V té době jsme měli již vybraného dodavatele a smlouvu o úvěru s Českou spořitelnou. Jenže následně byl odvolán jak ministr, tak i ředitel Státního fondu životního prostředí a nic se nedělo. Poté jeden z účastníků výběrového řízení poslal na ministerstvo stížnost a začaly problémy.

Stížnost na průběh výběrového řízení by se měla podat na Úřad pro hospodářskou soutěž.

To ano. Stížnost se na ÚHOS dostala stejně jako z MŽP na SFŽP. Obě instituce záležitost řešily až do května 2011. K tomu se přidala další stížnost resp. zpochybnění ostatních nákladů a pro nás tedy další komplikace. I přes tyto skutečnosti jsme bez vydání „Rozhodnutí“ od SFŽP nemohli dále čekat a realizaci jsme zahájili. Bylo to velké riziko, ale správné rozhodnutí.

Je vůbec možné se nějak bránit stížnostem a protahování doby před zahájením realizace?

Myslím si, že nikoliv. Nikdy nevíte, ze které strany co přijde a u akcí, které se řídí zákonem o veřejných zakázkách, s tím vlastně musíte počítat automaticky. Proces se pak neskutečně prodlužuje. I proto jsem rád, že jsme se rozhodli o rekonstrukci včas.

Jak tedy nakonec žádost o dotaci dopadla?

Pro nás špatně. Měli jsme přislíbeno 172 milionů korun. Aniž by proti nám bylo vzneseno ze strany ministerstva nebo Úřadu jedině pochybení, nedostali jsme žádnou pokutu, díky rozhodnutí ministra jsme přišli o 30 milionů korun. Žádali jsme o vysvětlení. Důvodem toho, že jsme nakonec dostali méně, byla skutečnost, že „Rozhodnutí“ o dotaci bylo vydáno až v roce 2011 místo v roce 2010, což znamenalo, že pro „oblast jihozápad“ byla původní dotace 36% z celkové výše investice pouze 30 %. A to i za předpokladu, že jsme všechny podklady pro vydání „Rozhodnutí“ předali v roce 2010 včas a bez připomínek.

Pohled na teplárnu

Na „ztrátu“ těch 30 milionů korun jste zareagovali jak?

Požádali jsme o prodloužení doby výstavby o rok, čímž rozložíme financování až do roku 2015.

Dobře, nicméně alespoň nějaké pozitivum?

Možná to, že na nutné změny nemáme tak krátký čas jako budou mít ostatní teplárny. Připravujeme se již nyní na období let 2016 až 2022 a z toho jsem šťastný. Jsem rád, že jsme na rekonstrukci měli i ekonomicky.

Je pro vás téměř půlmiliardová investice vyčerpávající?

V roce 2009 jsme neměli ani korunu dluhů, všechny závazky jsme měli uhrazeny. Šli jsme do další investice s čistým štítem a mohli jsme požádat o úvěr. Navíc nové kotle budou mít i příznivý vliv na náklady na údržbu, které by měly výrazně klesnout.

Proč jste se vůbec rozhodli pro modernizaci dvou kotlů?

Naše rozhodnutí se odvíjelo od několika faktorů. Prvním z nich bylo oznámení Mostecké uhelné společnosti z roku 2009, že po roce 2013 již nebude dodávat tříděné palivo s určitou simatostí. Naše kotle K1 a K2 z roku 1953 by i přes dvě rekonstrukce provedené v minulosti nedokázaly toto uhlí efektivně využít. Obě zařízení tudíž neodpovídají novým normám, byly dožité s nízkou účinností. Dalším důvodem byly neočekávané dopady národního alokačního plánu III a změny evropské legislativy po roce 2016.

Letecký pohled na Teplárnu Strakonice, a.s.

Proč jste současně s kotli K1 a K2 nerekonstruovali i kotel K3?

Rekonstrukce v této fázi by byla zbytečná a finančně by nás zatížila, protože po rekonstrukcích kotlů K1 a 2 budeme plnit pravidla pro emise do roku 2022. Modernizace kotle č. 3 je v plánu v roce 2018. V rámci akce vyměníme tlakový systém, mlýnské okruhy, vyměníme odsiřovací zařízení a podobně. Po ukončení modernizace všech tří kotlů budeme schopni odsířit pod

hodnotu 200 miligramů na metr krychlový, což bude úroveň, kterou očekáváme, že nám předepíše Evropská unie po roce 2022.

Navíc jako jediný velký zdroj tepla ve Strakonici jsme museli zajistit dodávky pro město, proto probíhá rekonstrukce za plného provozu. Potřebné teplo nyní v zimě zajišťuje kotel K3 a kotel K1. Disponujeme i kotli K4 a 5, ale ty pracují s mazutem a proto jde o ekonomicky velice náročný proces. Spouštíme je ve výjimečných případech.

Montáž membránových stěn

Napájecí čerpadla

Vlevo prostor pro biomasu, vpravo sklad uhlí

Pohled na dopravník biomasy

Kotle K 1 a K 2 budou moci spalovat i biomasu. Kolik ušetříte uhlí?

V dobách největší slávy jsme spalovali více než 160 tisíc tun uhlí, v současné době spotřebováváme 130 tisíc tun uhlí. Při zvýšení účinnosti modernizovaných kotlů uspoříme 20 tisíc tun. Pokud bychom k tomu připočítali i hypotetickou náhradu 40 % uhlí za biomasu, pak se dostaneme na úspory v dalších desítkách tisíc tun uhlí.

Rád bych na okraj podotkl, že k úsporám uhlí dochází ve strakonické teplárně postupně. V letech 1994 až 2012 jsme investovali do účinnějších turbín, čili zvýšili výrobu elektrické energie a tepla v kombinovaném cyklu. Významná úspora byla dosažena i díky náhradě parovodních rozvodů za teplovodní předizolované potrubí v severní části města. Celkem šlo o 3,5 kilometrů potrubních tras.

Říkáte hypoteticky... Vy nevíte, kolik budete spalovat biomasy?

Budeme jí spalovat tolik, kolik pro nás bude za daných podmínek při splnění emisních podmínek neekonomičtější. Takže odpověď... Na rovinu: v tomto okamžiku nevíme. Záleží na tom, jak se nastaví legislativa v oblasti spoluspalování biomasy, jak se postaví Energetický regulační úřad k podpoře tohoto spoluspalování. Projektová hodnota spoluspalování na kotlích K1 a K2 je maximálně 40% biomasy.

Máte vůbec smlouvu na dodávku biomasy?

To bychom byli špatní podnikatelé. Ano, máme, a to ze dvou zdrojů. Jen tak mimochodem, záleží i na kvalitě biomasy. Tady vyvstává na povrch mnoho otázek. Například biomasu s kameny určitě tento kotel nezládne. Chtělo by to urychleně nastolit strategii ve směru pěstování biomasy. Tento proces ještě nikdo nenastartoval.

Mnohé teplárny hořekují, že nemají dostatek uhlí. Jak jste na tom vy?

Jak jsem již uvedl, museli jsme rychle reagovat na nové skutečnosti s dodávkami uhlí. S Czech Coal máme smlouvu na dodávky potřebného množství uhlí do roku 2022, pokud se prolomí těžební limity, pak hypoteticky až do roku 2060. Neříkám určitě tajemstvím, že minoritním vlastníkem (13%) naší teplárny je právě Czech Coal.

Za jakou cenu uhlí kupujete?

Přistoupili jsme tehdy na návrh stávající ceny, o které energetici hovoří jako o velice vysoké. My s touto cenou pracujeme několik let, máme stále kladný hospodářský výsledek, letos budeme vyplácet dividendy akcionářům. Zisk před auditovanou

Elektrostatický odlučovač TZL

uzávěrkou totiž činí 10 milionů korun. Pokud nastane nějaký zásadní šokující nápad českých úřadů, drastické změny v podmínkách poskytování povolenek, pokud se nevymyslí nějaká nová daň, pak budeme schopni poskytnutý úvěr splácet podle stanovených podmínek.

Kolik vůbec stojí teplo pro klienty ze Strakonice?

Teplo naše odběratele stojí 550 korun za gigajoule bez DPH a neočekáváme, že bychom jej meziročně zdražovali o více než 5 %.

Jak je vlastně Váš názor na prolomení těžebních limitů?

Myslím si, že minimálně na dolu ČSA by mělo k prolomení dojít. Nepovažuji za dobré, kdy 3000 lidí ve dvou malých městech ovlivňuje statisíce obyvatel Česka. Plně s nimi soucím, ale ať dostanou řádné odškodnění, ať jim stát nebo majitel licence na těžbu postaví domy na pěkných parcelách, čímž si potvrdíme svou energetickou nezávislost – alespoň tedy v oblasti energetického uhlí.

Vítězný typ fluidního kotle je novinkou. Neobáváte se komplikací vyplývajících z neověřené technologie?

Otázka není příliš přesná... Tento typ fluidního kotle není dostatečně vyzkoušen v praxi, resp. tlakový systém ano (má po světě více než 3500 úspěšných realizací), nicméně topeniště je unikátní a zcela nové. Generální dodavatel ale realizoval společně s výzkumnými organizacemi a specialisty z vysokých škol množství analýz a výpočtů, byl vytvořen dokonalý model topeniště. Nemám žádné indicie, že by to nefungovalo. Naopak. Jsem plně přesvědčen, že volba je správná.

Má vítězství české firmy i další přínosy?

Osobně jsem i rád, s Tenzou spolupracujeme více než 20. let a jsme spokojeni. Navíc existuje zde i určitá jazyková výhoda. Víte, když jsme nedávno realizovali modernizační akce s německými nebo rakouskými, nebylo to ono. Vznikaly problémy

Armatury kotelní - ilustrační foto

v rámci překladů, jinak totiž uvažuje český energetik a zahraniční energetik. Konkrétně jsme si to ověřili v rámci zakázky odsíření. Až v okamžiku, kdy se překladatelkou stala Česka žijící v Rakousku, která vystudovala českou vysokou školu technického zaměření, čili dokázala myslet jako český strojní inženýr, pak kontrakt začal fungovat.

Byl to právě indický zájemce o zakázku, čili poražený finalista, který vznesl námítku?

Ano. Nikdo nic neměl proti jejich technologii, ta relativně solidně funguje v jedné české teplárně, ale prostě a jednoduše nedodrželi podmínky zákona o veřejných zakázkách. Můžu si o tom myslet své, ale je to prostě tak. Jde o stejný případ, jako nyní řeší Areva v rámci dostavby jaderné elektrárny Temelín. Osobně si myslím, že nepochopili pravidla hry nebo došlo k špatnému překladu a udělali chybu. Myslím si, že nemají šanci se úspěšně odvolat.

O spoluspalování odpadů jste v rámci příprav na rekonstrukci nemysleli?

V počátečních úvahách jsme počítali i se spoluspalování cca 10 % vytříděných spalitelných odpadů, ale nebylo nám to v roce 2008 povoleno. Stali bychom se totiž spalovnou a tehdejší emisní limity a další předpisy bychom prostě nedodrželi.

Věřím, že již brzy přijde doba, kdy budeme přemýšlet nejen nad uplatněním vyříditelných a příslušně upravených odpadů, ale i nad peletami, pilinami, drcených pneumatikách a podobně. Nejdříve po pěti letech po rekonstrukci, což je podmínka dotace. Záleží však opět, jak se bude vyvíjet legislativa.

Uvažovali jste o přechodu na plyn?

Samozřejmě, že jsme se zabývali i touto otázkou. Ze studie, kterou jsme si nechali udělat, vyplývá, že přechod na jiné palivo, tedy plyn, by nás přišel na 2,5 miliardy korun, a to se bavíme o realizaci 39 kilometrů dlouhého vysokotlakového plynovodního potrubí bez nákladů. Uvažovali jsme i o změně paliva u kotlů K4 a 5, kdy bychom mazut

vyměnili za plyn, resp. investovali do kogenerace. Ale v obou případech jsme nedostali odpověď od zástupců plynářů, zda by do toho šli, zda by to bylo vůbec technicky nebo ekonomicky možné.

Jaké jsou další závěry studie?

Z této studie vyplývá i další zajímavé číslo. Kdybychom chtěli teplárnu přestěhovat mimo centrum města, pak bychom na to potřebovali 3,5 miliardy korun. Ale místní lidé se s teplárnou již plně sžili, emise plníme, lidem sloužíme. V roce 1994 jsme dodávali do sítě 1 500 terra joulů. Dnes činí dodávka 700 terra joulů při ceně 550 korun za gigajoule.

Ještě bych rád zdůraznil jednu důležitou organizační změnu... Od 1.1.2013 je tento energetický zdroj rozdělen do dvou samostatných jednotek. Kotle K 1, 2, 3 a 4 (s nově instalovaným kontinuálním měření emisí) budou tvořit budoucí teplárnu s výkonem 196 MWtepl. a výtopna, kterou bude tvořit kotel K5 a bude tvořit havarijní zdroj.

Jaký to bude mít ještě význam?

Zdroj pod 200 MW spadá do jiné kategorie posuzování emisí a kotel K5 jako havarijní zdroj s provozem 700 hodin ročně nebude potřeba měřit kontinuálně.

Na potřebné změny již nezbývá mnoho času. Je otázkou, zda na tom budou i jiné teplárny tak ekonomicky dobře jako vy. Očekáváte odstavení nebo zrušení většího počtu tepláren?

Umíte si představit, že by nebylo dostatek tepla pro lidi v panelácích, pro školy a průmysl? Teplárny prostě nelze odstavit, zavřít, zrušit... Dodržet předpisy EU bude stát desítky miliard, bohužel. A zaplatí to občané a firmy. Všechny investice, které jsme uskutečnili v naší teplárně, a všechny v posledních 20. letech vlastně jsou ekologického charakteru, jsme promítli do ceny i my. Jinde to nebude a nemůže být jinak.

Stanislav Cieslar